

Τάξη: Α΄ και Β΄ Γυμνασίου

Λίτσα Λοιζίδου, Σπύρος Σπύρου Γυμνάσιο Αγίου Θεοδώρου

Θεματική Ενότητα: Δημοφιλής μουσική

Θέμα: Ποπ χορευτική/ποπ ροκ μουσική

Σκοπός: Στο τέλος της ενότητας αναμένεται οι μαθητές να γνωρίσουν την ποπ μουσική ως ένα είδος εμπορικής μουσικής που δημιουργήθηκε για να προσφέρει κυρίως διασκέδαση στον ακροατή, τα βασικά και μουσικά της χαρακτηριστικά, τη στιχουργική της θεματολογία και την αισθητική της υπόσταση. Πιο αναλυτικά:

1. Ιστορική εξέλιξη. Ο όρος ποπ προέρχεται από την αγγλική λέξη popular που σημαίνει δημοφιλής. Η ποπ μουσική θεωρείται πως ξεκίνησε στα βικτωριανά χρόνια όταν οι καλλιτέχνες χρειάζονταν ένα είδος μουσικής για να προσελκύσουν το κοινό. Ωστόσο, στις αρχές του 20ου αιώνα με την έλευση της ηχογράφησης το μουσικό αυτό είδος άνθισε και αγαπήθηκε από την μάζα, αρχικά στην Αμερική και στη συνέχεια από ολόκληρο τον πλανήτη. Συγκεκριμένα τη δεκαετία του '70 η απήχησή της στο κοινό ήταν τόσο μεγάλη ώστε δημιουργήθηκε η ανάγκη για τα πρώτα charts, δηλαδή τις πρώτες λίστες με τα δημοφιλέστερα ποπ τραγούδια. Συγχρόνως ανθίζουν καλλιτέχνες και γκρουπς που θεωρούνται διαχρονικοί εκπρόσωποι της μέχρι και σήμερα, όπως οι Beatles, ο Michael Jackson και η Madonna. Στη συνέχεια, τη δεκαετία του '90 έκαναν την εμφάνισή τους τα πρώτα boy bands και girl bands (δηλαδή τα πρώτα γκρουπ αγοριών ή κοριτσιών), τα οποία σημείωσαν τεράστιες πωλήσεις στη βιομηχανία της μουσικής, όπως οι Backstreet Boys και οι Spice Girls. Την ίδια δεκαετία μεμονωμένοι καλλιτέχνες που καταξιώθηκαν ήταν η Mariah Carey, η Britney Spears, ο George Michael και άλλοι.

Είναι γεγονός πως από τη δεκαετία του 2000 έως και σήμερα η απήχηση της ποπ μουσικής έχει σημειώσει κάμψη, πράγμα που επιβεβαιώνεται αν εξετάσει κανείς τις σημερινές πωλήσεις σε σχέση με αυτές του παρελθόντος. Τα τραγούδια υπάρχουν δωρεάν στο διαδίκτυο έτσι ο κόσμος δεν αγοράζει CD. Παρόλα αυτά τα τελευταία χρόνια, δύο μεγάλα ονόματα, ο Justin Bieber και η Lady Gaga, κατάφεραν να κάνουν αξιοσημείωτη καριέρα μέσω του είδους αυτού.

2. Θεματολόγιο:

Τα θέματα που πραγματεύεται αυτό το είδος μουσικής έχουν να κάνουν κυρίως με τα συναισθήματα (την αγάπη και τον έρωτα). Τα κυριότερα μουσικά όργανα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της είναι η κλασική κιθάρα, η ηλεκτρική κιθάρα, το αρμόνιο, το ηλεκτρικό μπάσο και τα ντραμς. Οι πιο βασικές κατηγορίες της ποπ μουσικής είναι: η σόουλ ποπ, η R&B, η κάντρι, η ποπ ροκ, η λάτιν ποπ και η χορευτική ποπ.

ΜΕΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΣ:

- Η σόουλ είναι ένα μουσικό είδος, το οποίο συνδυάζει το R&B, την γκόσπελ και την σπιρίτσουαλ, σε χορευτικές φόρμες. Από τη σόουλ προέρχεται η ντίσκο, η ποπ και το χιπ χοπ.
- Το σύγχρονο R&B είναι ένα είδος μουσικής που συνδυάζει στοιχεία μπλούζ, ποπ, σόουλ, φάνκ και χιπ χοπ. Οι δημοφιλέστεροι σύγχρονοι R&B τραγουδιστές είναι ο Μά'ι'κλ Τζάκσον, Στίβι Ουώντερ, Γου'ί'τνι Χιούστον και Μαράια Κάρε'ι'.

3. Ύφος:

Γεννήθηκε ως μια αντίδραση στη σοβαρότητα του κινήματος του αφηρημένου εξπρεσιονισμού, προβάλλοντας κατά κύριο λόγο σύμβολα του καταναλωτισμού. Μια από τις σημαντικότερες επιδράσεις ήταν το γεγονός πως περιόρισε τη διάκριση ανάμεσα στις έννοιες της εμπορικής και υψηλής τέχνης. Κύρια χαρακτηριστικά της ποπ μουσικής αποτέλεσαν ο αυθορμητισμός, η δημιουργική υπερβολή, η ανάλαφρη διάθεση, οι έντονες χρωματικές αντιθέσεις και η εν γένει απόρριψη του παραδοσιακού. Υπηρέτησε την αποκαλούμενη μαζική κουλτούρα και απευθύνεται σε ένα ευρύ κοινό.

4. Γλώσσα: Αγγλική καθομιλουμένη

5. Ρυθμική Προσωδία: Ομοιοκαταληξία που αναδεικνύει την αμεσότητα και την απλότητα, φράσεις που επαναλαμβάνονται για να τις θυμάται ο ακροατής.

6. Κλίμακες: Μείζονες και ελάσσονες

7. Ρυθμοί: 4/4 με τονισμό στο 2^ο και 4^ο κτύπημα του μέτρου

8. Μουσικά όργανα: Τα κύρια μουσικά όργανα που χρησιμοποιούνται είναι η κλασική κιθάρα, η ηλεκτρική κιθάρα, το αρμόνιο, το ηλεκτρικό μπάσο και τα ντραμς.

9. Ενορχήστρωση:

Introduction: είναι η εισαγωγή του κομματιού που μας δίνει συνήθως το ύφος, την διάθεση αλλά και την τονικότητα, που θα ακολουθήσει το κομμάτι.

Verse: είναι το κουπλέ, ο βασικός κορμός του τραγουδιού. Συνήθως στις απλές μουσικές φόρμες το κουπλέ έχει τα ίδια μελωδικά και αρμονικά στοιχεία με διαφορετικούς στίχους σε κάθε επανάληψή του.

Refrain: συνήθως ακολουθεί το *verse* και είναι το σημαντικότερο μέρος ενός τραγουδιού. Έχει τα ίδια μουσικά στοιχεία αλλά και του ίδιους στίχους σε κάθε του επανάληψη και πρέπει ο ενορχηστρωτής (*arranger*) να δώσει τον καλύτερο του εαυτό σε αυτό το σημείο ώστε να μείνει στο μυαλό του ακροατή.

10. Φωνητικές τεχνικές:

Στο μοντέρνο τραγουδι εκτός από τα βασική φωνητική εκπαίδευση στο κλασικό τραγούδι, δίνεται η δυνατότητα μαθημάτων τεχνική χρήσης μικροφώνου ηχογράφησης με υποστήριξη τεχνικών μέσων (μουσική τεχνολογία).

11. Χορός:

Χορεύεται εύκολα σε ομάδα με χορογραφία ή σόλο και ακούγεται άνετα από το ραδιόφωνο μιας και τα τραγούδια έχουν δυνατούς ρυθμούς, ευχάριστη μελωδία και εύκολα ρεφρέν.

12. Χώρος επιτέλεσης: Προορίζεται για τα νυχτερινά κέντρα διασκέδασης και συναυλίες.